

4. Гладенко І.В. Мониторинг производственно-коммерческой деятельности промышленного предприятия / И.В.Гладенко, П.Г.Перерва, В.Л.Товажнянский, Т.А.Кобелева // *Вісник НТУ «ХПІ». Технічний прогрес і ефективність виробництва.* – 2009. – № 36-1. – С. 12-22.
5. Перерва П.Г. Анализ финансового состояния предприятия / П.Г.Перерва, О.Н.Савенкова // *Вісник Нац. техн. ун-ту «ХПІ» : зб. наук. пр. Темат. вип. : Технічний прогрес та ефективність виробництва.* – X. : НТУ «ХПІ», 2002. – № 11-2. – С. 118-121.
6. Kocziszky G. Anti-corruption compliance in the enterprise's program [Electronic resource] / G. Kocziszky, M. Veres Somosi, P. G. Pererva // *Стратегічні перспективи розвитку економічних суб'єктів в нестабільному економічному середовищі: зб. тез наук. робіт 2-ї Всеукр. наук.-практ. інтернет-конф. з міжнар. участю, 28-30 листопада 2017 р. / Кременчуцький нац. ун-т ім. Михайла Остроградського. Кременчук, 2017.* – С. 164-167.
7. Перерва П.Г. Збалансована система показників в інноваційно-інвестиційній політиці промислового підприємства / П.Г.Перерва, Т.О.Кобелева, Н.П.Ткачова // *Вісник Нац. техн. ун-ту «ХПІ» : зб. наук. пр. Темат. вип. : Технічний прогрес та ефективність виробництва.* – Харків : НТУ «ХПІ». – 2015. – № 60 (1169). – С. 50-54.
8. Kocziszky G. Compliance risk in the enterprise / G. Kocziszky, M. Veres Somosi, T. O. Kobieliava // *Стратегії інноваційного розвитку економіки України: проблеми, перспективи, ефективність «Форвард-2017» : тр. 8-ї Міжнар. наук.-практ. Інтернет-конф. студ. та молодих вчених, 27 грудня 2017 р. / ред.: П. Г. Перерва, Є. М. Строков, О. М. Гуцан.* – Харків : НТУ «ХПІ», 2017. – С. 54-57.
9. Перерва П.Г. Комплаенс-программа промышленного предприятия: сущность и задачи / П.Г.Перерва // *Вісник Нац. техн. ун-ту «ХПІ» : зб. наук. пр. Сер. : Економічні науки.* – Харків : НТУ «ХПІ», 2017. – № 24 (1246). – С. 153-158.
10. Ткачова Н.П. Синергетичний ефект бенчмаркінгу конкурентних переваг / П.Г.Перерва, Н.П.Ткачова // *Маркетинг і менеджмент інновацій.* – 2011. – № 4(1). – С. 55-66.
11. Яковлев А.І. Комерціалізація інтелектуальної власності: проблеми визначення та правового забезпечення / А.І.Яковлев, О.П.Косенко, М.М.Ткачов // *Маркетинг інновацій і інновації у маркетингу : збірник тез доповідей VII Міжнародної науково-практичної конференції, 26-28 вересня 2013 р.* – Суми : ТОВ «ДД «Папірус», 2013. – С. 309-311.
12. Перерва П.Г. Підвищення конкурентоспроможності машинобудівних підприємств на засадах синергетичного бенчмаркінгу / П.Г.Перерва, Т.О.Кобелева, Н.П.Ткачова // *Вісник Нац. ун-ту «Львівська політехніка» : зб. наук. праць. Сер. : Менеджмент та підприємство в Україні: етапи становлення і проблеми розвитку.* – Львів : Львівська політехніка, 2015. – № 819. – С. 167-174.
13. Kocziszky G. Reputational compliance / G. Kocziszky, M. Veres Somosi, T. O. Kobieliava // *Дослідження та оптимізація економічних процесів «Оптимум-2017» : тр. 13-ї Міжнар. наук.-практ. конф., 6-8 грудня 2017 р. / ред.: О. В. Маноїленко, Є. М. Строков.* – Харків : НТУ «ХПІ», 2017. – С. 140-143.
14. Перерва П.Г. Управління інноваційною діяльністю // *Маркетинг: теорія, світовий досвід, українська практика: підруч. / О.А.Старостіна, Н.П.Гончарова, Є.В.Крикавський, та ін., за ред. О.А.Старостіної.* – К. : Знання, 2009. – С.461-518.

АКТИВІЗАЦІЯ ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ В УКРАЇНІ

В.Ю. Уманців, здобувач вищої освіти

Науковий керівник: А.О. Пурденко, канд. екон. наук

Київський національний торговельно-економічний університет

Розвиток національної економіки та її окремих секторів значною мірою обумовлюється рівнем активності інвестиційної діяльності суб'єктів господарювання. Відомо, що інвестиції в основний капітал формують підґрунтя для економічного зростання. Інвестиційний процес є необхідною складовою відтворення національного капіталу, а тому деформація інвестиційних механізмів містить ризики для національної економічної безпеки. Теоретичні засади активізації інвестиційної діяльності аналізували такі вчені, як В. Геєць, Г. Блакита, В. Дергачова, В. Ємець, Ю. Кіндзерський, А. Ільїна, І. Міклош, М. Скрипниченко, В. Сіденко та ін. Водночас, до цього часу не запропоновано надійного механізму, який забезпечував би формування стійкого сприятливого інвестиційного клімату та активізацію національної інвестиційної діяльності.

Протягом останніх років в Україні інвестиційний процес відзначається дефіцитом ресурсів, згортанням інвестиційної діяльності суб'єктів господарювання, падінням частки валового нагромадження основного капіталу, підвищенням рівня зношеності виробничих активів. І. Міклош, співголова Стратегічної групи радників з підтримки реформ SAGSUR вважає, що в Україні є потенціал для досягнення темпів економічного зростання на рівні 6-7 % щороку. За підрахунками фахівців, для зростання ВВП на 6-7 % країні необхідний рівень інвестицій на рівні 25-30 % ВВП. Сьогодні рівень інвестицій в Україні становить лише 15 % ВВП. Для того, щоб його збільшити до 25 %, потрібно щорічно залучати в економіку до 10 млрд. дол. [1].

Важливим джерелом інвестицій є державні інвестиції, які зараз в Україні становлять усього 1,5 % ВВП. При цьому в країнах Організації економічного співробітництва і розвитку (ОЕСР) вони у середньому складають 3 %. Істотним джерелом є також кредити банківського сектора. Водночас на кредитному ринку мають місце слабкий рівень захисту кредитора та непомірно високі відсоткові ставки. При цьому рівень непрацюючих кредитів набагато вищим за прийнятні показники. Тож швидко

досягти успіхів у залученні банківських кредитних ресурсів в економіку буде доволі важко. Вагомим джерелом також є й прямі іноземні інвестиції. Так, зокрема, протягом 2016-2017 рр. приплив прямих іноземних інвестицій становив 1,5 млрд. дол. щорічно [1].

Водночас прямі іноземні інвестиції мають спрямовуватися в основний капітал українських підприємств, якщо йдеться про необхідність досягнення відношення валових інвестицій в основний капітал до зазначених 25-30% ВВП, що дасть можливість прискорити економічне зростання. Як свідчать численні дослідження, надходження прямих іноземних інвестицій у національну економіку, особливо у новостворені компанії, позитивно впливає на загальну продуктивність праці. Слід також зазначити, що поглиблення фінансової інтеграції із глобальними ринками капіталу сприяє більш швидкому наближенню рівня доходів населення до показників розвинених країн світу. Формування національної архітектури активізації інвестиційної діяльності має сприяти звуженню каналів трансмісії факторів економічної нестабільності. Пріоритетними завданнями, що мають розв'язати іноземні інвестиції, є:

- структурна перебудова економіки;
- технологічне оновлення виробництва;
- нарощування виробництва товарів для насичення внутрішнього ринку;
- суттєве зниження рівня залежності країни від імпорту.

Водночас труднощі у реалізації цих завдань пов'язані з тим, що чим більш низьким є рівень розвитку економіки, тим у неї менший потенціал для економічного відновлення і відповідно важче побудувати конкурентоспроможну економіку. Логіка формування національної системи інвестиційної діяльності передбачає розвиток агропромислового комплексу як основи формування доданої вартості, який дасть можливість удосконалити структуру економіки, знизити вплив економічної нестабільності, прискорити інвестиційний процес та запровадити безперервність інвестування у довгостроковій перспективі [2, с. 68-70].

Важливу роль у державному стимулюванні інвестиційної діяльності відіграє бюджетно-податкова політика, завдяки якій держава може забезпечити дієву мотивацію інвесторів, у тому числі іноземних, зменшуючи податковий тиск на підприємницьку діяльність. При цьому саме зниження податкового навантаження стає основним стимулюючим інструментом сприяння інвестиціям. Застосування державою податкових стимулів для підприємств стає поштовхом до міжгалузевого переливу інвестицій із сировинних і низькотехнологічних у високотехнологічні сектори [3, с. 255-278]. В Україні вкрай актуальними є проблеми стимулювання інвестицій у технічне переоснащення та реконструкцію, а тому необхідно:

- забезпечити умови для активізації інвестиційної діяльності;
- модернізувати нормативно-правову базу інвестиційної діяльності;
- задіяти механізми стимулювання розвитку фондового ринку;
- активізувати співробітництво з міжнародними фінансовими інституціями через залучення інвестиційних ресурсів у пріоритетні галузі економіки.

Аналіз світового досвіду дає змогу дійти висновку про те, що для активізації інвестиційної діяльності дієвими є такі заходи, як:

- гарантії недискримінації інвесторів та невтручання в їх господарську діяльність;
- інвестиційні гарантії щодо компенсації внесених інвестицій та збитків від експропріації;
- гарантії стабільності нормативно-правового регулювання, які передбачають поширення такого підходу й на зміни цивільного і господарського законодавства, що регулює майнові права та обов'язки суб'єктів інвестиційної діяльності;
- гарантії незалежного вирішення господарських спорів. При цьому йдеться про те, що спори, які виникають із договорів, укладених за участю нерезидентів чи підприємств з іноземними інвестиціями, можуть розглядатися міжнародним арбітражним судом за місцем, передбаченим у договорі.
- гарантії вивезення (репатріації) капіталу. При цьому за умов розірвання договору у зв'язку з порушенням зобов'язань однією зі сторін остання відшкодовує партнеру внесені ним інвестиції у частині, що не була відшкодована протягом дії такого договору, а також збитки, завдані достроковим припиненням договору [4, с. 5-7].

Необхідно також звернути увагу і на застосування механізмів державно-приватного партнерства, що на сьогодні ще залишається доволі новим інституційним інструментом для України, використання якого надасть змогу підвищити ефективність та забезпечити максимальне використання потенціалу ендогенного розвитку на основі поєднання активів державного сектора з ресурсними можливостями приватної підприємницької ініціативи. Перенесення в українське економічне середовище найкращого єв-

ропейського та світового досвіду ефективного державно-приватного співробітництва активізує та покращить процес імплементації такого інституційного інструменту у вітчизняну практику [5, с. 112-114].

При цьому локомотивами активізації інвестиційної діяльності в Україні мають стати розвиток енергетики, інфраструктурних галузей, аграрного сектору, відновлення конкурентоспроможності промисловості, розвиток людського потенціалу та освітньої діяльності. Інвестування потребують також й інші сфери, однак обмежені фінансові ресурси слід перш за все спрямувати на проекти, які будуть мати найсуттєвіший вплив на національну економіку. Завданням держави має стати також і формування архітектури національної системи активізації інвестування з метою забезпечення переорієнтації частини доданої вартості, що формується у країні, з поточних потреб на довгострокові цілі, а також відновлення економіки у напрямі вирішення завдань, пов'язаних з переходом на більш високий технологічний уклад.

Перелік посилань:

1. Міклош І. Україна має потенціал. / І. Міклош [Електронний ресурс]. Режим доступу: <https://nv.ua/ukr/opinion/miklos/ukrajina-maje-potentsial-2462520.html>
2. Ільїна А. Державне стимулювання інвестиційного процесу / А. Ільїна // Вісник Київського національного торговельно-економічного університету. – 2016. – № 3. – С. 67-77.
3. Інституційна трансформація фінансово-економічної системи України в умовах глобалізації: монографія / В.Р. Сіденко, М.І. Скрипниченко, В.С. Пономаренко, І.Я. Чугунов та ін.; за заг. ред В.Р. Сіденка. – Київ: Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2017. – 648 с.
4. Смець В.В. Динаміка нагромадження капіталу в Україні за умов економічної нестабільності // Економіка і суспільство. – 2017. – Вип. 12. – С. 3-10. [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://www.economyandsociety.in.ua/index.php/journal-12>
5. Дергачова В.В. Державно-приватне партнерство як інституціональний інструмент інвестування економіки країни / В.В. Дергачова, К.О. Кузнєцова // Бізнес Інформ. – 2018. – № 1. – С. 111-116.

СТАН ТА ПРОБЛЕМИ РЕАЛІЗАЦІЇ СТРАТЕГІЇ РОЗВИТКУ ЛУГАНСЬКОЇ ОБЛАСТІ

*О.О. Хандій, канд. екон. наук, доцент
В.В. Зеленська, здобувач вищої освіти
Східноукраїнський національний університет
імені Володимира Даля, м. Сєвєродонецьк*

Можливості розвитку території залежать від багатьох факторів, вплив яких враховується при стратегічному та оперативному управлінні регіоном. В процесі стратегічного управління кожен регіон України розробляє Стратегію розвитку, План заходів щодо реалізації Стратегії розвитку та регіональні програми. Метою роботи є дослідження сучасних можливостей розвитку та стану реалізації Стратегії розвитку Луганської області, яка за результатами моніторингу соціально-економічного розвитку регіонів України за січень-грудень 2017 року знаходиться на останньому місці.

Збройний конфлікт на території області, який триває більше чотирьох років, завдав значного удару соціальній безпеці, економіці та інфраструктурі, перетворив промисловий регіон в аграрний, залишив виробників продукції без стабільних ринків збуту, а багатьох підприємців без активів. З урахуванням нових реалій сьогодення в 2016 році була оновлена Стратегія розвитку Луганської області на період до 2020 року, для реалізації якої було розроблено План заходів з реалізації Стратегії розвитку Луганської області на 2017-2018 роки.

За підсумками 2017 року з 99 проектів регіонального розвитку за всіма стратегічними напрямками – «відновлення доступу до критичної інфраструктури та послуг», «підвищення спроможності місцевої влади в умовах децентралізації та інформатизації», «економічне відновлення та перехід до сталого розвитку», «створення сприятливих умов для життя та побудова миру» лише 19 виконано в повному обсязі. Основними причинами невиконання є брак коштів та неспроможність підрядних організацій після укладання договору підряду виконувати роботи. Нереалізовані 81 % проектів у 2017 році ставлять під загрозу можливість реалізації заходів, запланованих на 2018 рік.

В умовах браку бюджетних коштів зростає актуальність залучення фінансових ресурсів з інших джерел, в тому числі від внутрішніх та зовнішніх інвесторів, отримання міжнародної допомоги. Саме завдяки приватним інвесторам та міжнародній технічній допомозі виконано 5 з 19 проектів та ще в стадії виконання знаходяться 18 проектів. На цей час у Луганській області працює більше 30 міжнародних організацій [1].

Від Уряду Японії Луганщина отримала 1,1 млн. дол. США на реалізацію проекту четвертої цілі: підтримка стабілізації громад, що зазнали наслідків конфлікту на Донбасі; Федеральне Міністерство економічного співробітництва та розвитку Німеччини надало 21 млн. євро на реалізацію про-